

# Sammen kan vi vende tilbagegangen

Duehøgen yngler over hele landet, men bestanden er unaturligt lav. Et fælles projekt mellem DOF og Danmarks Jægerforbund har som et af sine mål at forhindre ulovlige rovfugledrab og vende artens tilbagegang.

I 2014 skete det endelig: Den ellers så sky skovfugl duehøgen indvandrede som ynglefugl til København! I vores nabolande har arten i mange år været kendt for at yngle midt i storbyen, ikke mindst i Berlin og Riga. Og så var det alligevel ikke helt det samme i København, for den nye ynglelokalitet ligger otte km fra hovedstadens centrum, så der er stadig plads til, at arten kan komme længere ind i byen. Foreløbig holder landets eneste urbane duehøgepar sig dog endnu til forstæderne.

## Revirkald og byttedyr i panik

I yngletiden er det ofte på stemmen, man opdager duehøgen. Det er en betagende oplevelse at høre duehøgens såkaldte revirkald, når den allerede hen på vinteren begynder at hævde territorium. Den karakteristiske lyd, der kan minde om nogle af sortspættens kald, gjalder gennem hele skoven – for det er oftest i en skov, arten yngler. Hele året er der imidlertid også et andet velkendt forvarsel om, at duehøgen er på jagt i nærheden, nemlig et voldsomt postyr blandt de lokale kragefugle, duer og måger. Disse typiske byttedyr for duehøgen går mere eller mindre i panik, når der er en duehøg i nærheden, og hvis man ser og hører dette optrin med flokke af de nævnte fugle, der sammen hvirvler rundt i luften, kan man næsten være sikker på, det skyldes duehøgen.

## Flest i de store skove

Det er dog ikke lige nemt at få denne oplevelse alle steder i landet. Duehøgen yngler ganske vist over hele landet, men den forekommer mange steder kun ret spredt. På mindre øer som Ærø yngler arten slet ikke. Generelt er tætheden af ynglende duehøge størst, hvor statsskove dominerer som i Nordsjælland, Midtjylland og på Bornholm. Arten foretrækker desuden skove over 100 hektar. Under DOF's tredje kortlægning af de danske ynglefugles udbredelse (Atlas III, 2014-17) blev duehøgen

fundet ynglende i 27 procent af atlaskvadraterne. Dette er en tilbagegang på 24 procent siden Atlas II (1993-96), hvor arten blev fundet ynglende i 37 procent af alle kvadrater. Udbredelsen er dog større end under Atlas I (1971-74).

## Forskel på han- og hununger

Reden placeres som regel højt oppe i en grenkløft i en bevoksning af gamle træer, og den fores gerne med grønne grankviste. Duehøgeparrets territorium huser ofte flere reder, som parret skifter mellem fra år til år. Den samme rede genbruges gerne mange gange og kan derfor blive meget stor og høj, næsten som en havørnerede. Forældrefuglene ruger først effektivt, når alle æggene er lagt, og hanungerne vokser hurtigere end hunungerne. Eftersom hunnerne bliver langt større end hannerne, betyder forskellen i kønnenes væksthastighed, at størrelsesforskellene mellem ungerne bliver mindre, og at det såkaldte Kain og Abel-syndrom, hvor de større søskende mobber de mindre til døde, bliver mindre udtalt. Undersøgelser udført af DOF's Rovfuglegruppe viser, at succesfulde duehøgepar i gennemsnit får 2,6 unger på vingerne hvert år.

## Yngleområdet forsvares hele året

De danske duehøge er udprægede standfugle, der bliver i landet året rundt. I vinterperioden gæstes Danmark desuden af et mindre antal fugle nordfra. Mens ungfuglene kan strejfe langt omkring, bl.a. også i byområder, bliver de voksne fugle i deres yngleområde hele året. Parret kan dermed forsvare territoriet mod artsfæller, og de påbegynder gerne ynglesæsonen så tidligt, at ungerne opvækst falder sammen med det tidspunkt, hvor føden er rigeligst.

I Danmark består duehøgens føde især af duer, kragefugle og andre mellemstore fugle. Den fanger primært sit bytte ved at overrumple det. I yngletiden jager duehøgen fortrinsvis i eller nær skov, men i træktiden og om vinteren jager den oftere på

åbent land. Duehøgen er ikke kræsen; også pattedyr udgør en væsentlig del af føden, især egeren.

## Fra almindelig til sjælden

Indtil midt i 1800-tallet var duehøgen en almindelig ynglefugl i det meste af landet, men som følge af massiv bekæmpelse blev bestanden allerede i starten af 1900-tallet reduceret kraftigt, og arten yngede nu næsten udelukkende i Nord-



sjællands statsskove. Arten forsvandt derefter helt fra det meste af Sjælland, Lolland-Falster og Østjylland, og i 1960 var bestanden nede på ca. 100 ynglepar. Med fredningen af rovfuglene i 1967 vendte udviklingen, og i 1975 var bestanden vokset til 300-400 par. Der blev dog fortsat nedlagt ca. 500 duehøge om året, idet man legalt kunne regulere arten ved fasanudsætningspladser. Denne regulering blev forbudt i 1994, hvorefter bestanden kom op på godt 1.000 par.

### Unaturligt lav bestand

Siden midten af 1990'erne er bestanden imidlertid faldet drastisk til omkring 600 par i 2005, hvorefter den er faldet yderligere til 500-550 par i 2021. Denne nylige tilbagegang synes at have sin årsag i illegal bekæmpelse, som fortsat er et problem i områder med store jagtinteresser. Bestanden af ynglende duehøge på Fyn, Syd- og Vestsjælland og Lolland-Falster er f.eks. unaturligt lav i forhold til den lokale fødemængde, ikke mindst en stor bestand af udsatte fasaner. Miljøministeriet konkluderede da også i sin rapport "Danske duehøges populationsøkologi og forvaltning" fra 2002, at den mest sandsynlige årsag til duehøgens tilbagegang i Vendsyssel var ulovlig bekæmpelse på ynglepladsen.

Det er derfor et af de vigtigste formål med det igangværende samarbejde mellem DOF og Danmarks Jægerforbund at sikre Danmarks ynglebestand af duehøg og vende artens tilbagegang til fremgang. ♦

## Fælles om rovfuglene

Misforståelser og manglende viden har i mange år resulteret i gentagne eksempler på drab på rovfugle i Danmark.

Ved fælles hjælp vil Danmarks Jægerforbund (DJ) og Dansk Ornitologisk Forening (DOF) nu komme misforståelserne til livs gennem formidling om rovfuglenesbiologi og rolle i naturen.

Projektet er støttet af 15. Juni Fonden.

*Duehøgen er en fantastisk flyver og en lige så fantastisk og effektiv en rovfugl. Her et individ med en kanin. ▼*




**TIKKA**

**TIKKA  
TIX Hunter**  
 Kal. 22lr og  
 17 hmr. Ny salon  
 klassiker til jagt  
 og til træning

**7.999,-**





Alle priser er vejl.

**sako**  
DANMARK

FIND FORHANDLER PÅ: [WWW.SAKODANMARK.DK](http://WWW.SAKODANMARK.DK)